

A KÁRPÁTOK ÉS A KARSZT ORSZÁGAINAK FÖLDRENGÉSEIRŐL.

A magyar és a horvát földrengési bizottságok jelentései alapján.

Tartalom:

1. Dr. KOCH ANTAL. Az 1886. évi erdélyi földrengésekről.
2. Dr. KIŠPATIĆ MIHÁLY. Az 1884, 1885 és 1886. évi horvát-szlavon-dalmátországi, valamint a bosnyák-hercegovinai földrengésekről. (Fordította SZAUER A.)
3. Dr. SCHAFARZIK FERENCZ. Az 1885, és 1886. évi magyarországi földrengésekről. (Egy lith. táblával és egy a szöveg közé nyomtatott vázlattal.)

Függelékben : Dr. Körösi Sándor : Az 1885. évi grohováai hegycsuszamlásról.

A magyarhoni földtani társulat földrengési bizottsága úgy mint azelőtt az utóbbi évek alatt is a magyar tud. akadémia támogatásával folytatta működését. Megfigyelésének területe, szorosabb értelemben Magyarország és Erdély azonban oly kiterjedt, hogy kivált a távol eső erdélyi földrengések alkalmával a megfigyelés vezetése és az adatok egybegyűjtése bonyolódottá vált. Kivánatosnak látszott ennél fogva, hogy Erdély számára egy külön megfigyelési állomás állíttassék fel. E szerepre nagy készséggel vállalkozott is Erdély buzgó átkutatója, dr. KOCH ANTAL kolozsvári egyetemi tanár, ki megfigyeléseit időről-időre a geologiai irodalom számára átnézetes módon fogja összeállítani. A magyarhoni földtani társulat földrengési bizottsága kolozsvári osztályának működése 1886-ban kezdődött, a mely évről már ez alkalommal is az alább közölt jelentést bírjuk.

Örömmel üdvözöljük továbbá dr. KIŠPATIĆ MIHÁLY zágrábi tanár földrengési dolgozatait, a melyekben Horvát- és Szlavonország, továbbá Fiume és a dalmáciai partvidékek, végre pedig Bosznia és a Hercegovina földrengéseit állítja egybe. E jelentések a zágrábi földrengési bizottság megbízása folytán készültek ugyan és a délszláv akadémiánál horvát nyelven fognak megjelenni; de szerző egyszersmind ama kéréssel is fordul a magyarhoni földtani társulathoz, hogy e jelentéseit a társbizottságokéival együtt magyar és német nyelven is adná ki, minek a társulat választmánya szíves készséggel helyt engedett.

Eme jelentések, bár külön-külön önálló munkálatok, mégis szép összhangzásban sorakoznak egymás mellé, a mennyiben eltekintve az alpesek K-i és KDK-i csakhamar elhaló nyulványaitól Európa két szomszédos hatalmas hegységében: a Kárpátokban és Karsztban rendszeresen gyűjtik a földrengésekről az adatokat.

Dr. SCH. F.

AZ 1886. ÉVI ERDÉLYI FÖLDRENGÉSEKRŐL.

Dr. KOCH ANTAL-tól.

Erdély területén az 1886. évben csak két földrengésről van tudomásunk.

I. A háromszéki földrengés 1886. február 22-én.

Február 22-én délután 3° 30' táján a Háromszék síkságán le Brassóig, valamint az Olt mentében érezték gyenge földrengést, melyet röviden háromszéki földrengésnek nevezhetünk. A beérkezett jelentések csekély számából is következtethető már, hogy nem volt jelentékeny, de még inkább ki fog tűnni az a jelentések adataiból. Legtöbb tudósítás érkezett *Brassóból* (dr. FABRITIUS JÓZSEF vár. főorvos, dr. FABRITIUS ÁGOSTON, gyak. orvos, DÁNIEL GYÖRGY és MÁLLY NÁNDOR polg. isk. tanárok, RÖMER GYULA ev. leányiskolai tanító, BOROSNYAI DÁNIEL ügyvéd és HAUSMANN VILMOS uraktól) és *Sepsi-Szt-Györgyről* (Dr. SZÁSZ ISTVÁN polg. iskolai igazgató, Dr. DADAY VILMOS kórh. és Dr. ANTAL MIHÁLY megy. főorvos uraktól); csupán egyes jelentések a következő helyekről: *Barátos* (BIBÓ JÓZSEF tanító úrtól), *Baróth* (dr. HAJÓS BÉLA közs. orvos úrtól), *Kézdi-Vásárhely* (SZIJJÁRTÓ IZIDOR gymn. igazgató úrtól), *Komolló, Kovászna* (CSIA GYÖRGY birtokos úrtól), *Nagy-Ajta* (ZATHURECZKY JÓZSEF birtokos úrtól), *Nagy Borosnyó* (BARABÁS ANTAL póstamester úrtól) és *Réty* (RÁPOLTY MÓZES közjegyző úrtól).

Negatív jelentések érkeztek Hídvégről, Töröcsvállról, Zernestről, Fel-Dobolyról, Tapolczról, Bodoláról és Fogarasról; de még Brassóból és Baróth-ról is egy-egy, hol a földrengés számos észlelő tanúsága szerint kétségtelenül megesett, mely körülmény ismét csak a földrengés gyenge volta mellett tanúskodik.

Lássuk azonban sorban a helyeket, honnan megbízható adatokat tartalmazó jelentéseket vettünk.

1. *Brassó*. Az innen vett tudósításokból a legfontosabb észleletek a következők:

Az időre nézve a tudósítások adatai (d. u. 3° 29', 3° 30' és 3° 32' helyi idő) 3'-cel eltérnek egymástól, a nélkül, hogy módunk lenne ezek közül a leghitelesebbet kiválasztani.

A földmozgás nemét illetőleg szintén nagyon eltérnek az észleletek. Legtöbbször csak erős lökést említenek, melyet a föld lassú rezgése és a tárgyak megrezése, ingása követett. Mások 2 és 3, egymást gyorsan követő, oldalról vagy alulról ható lökésről szólnak, melyek elsője a legerősebb volt, közben a vasuti kocsik

rázásához hasonló rázkódással, vagy mások szerint a hajó ringására emlékeztető ingással.

A rengés *időtartamára* nézve is nagy eltérések vannak a tudósításokban. Általánosan szóval ugyan mindnyájan kimondják, hogy igen rövid ideig tartott a rengés, de ezen idő megbecsülésében 1—30"-nyi változatok mutatkoznak. Az egyes lökések közti szünetek időtartamára semmi határozott adat nincs.

A *földmozgás irányára* tekintettel meglehetősen egyetértés mutatkozik, a mennyiben az DK—ÉNy. — vagy pedig D—É-nak állítatik. Ezen utóbbi irány mellett tanúskodik DÁNIEL tanár adata, mely szerint egy egyén az első emeleten É-nak fordulva állott s arra dőlt a lökés következtében; ez pedig D-ről jövő földmozgásra mutat.

Hangtűneményről a tudósítóknak csak kisebb része szól, említve zúgást a rázkódással egy időben, mintha szél támadott volna, vagy tompa morajt dörgés-szerű csattanással, mely a rengést megelőzte és még egyszer annyi ideig eltartott.

A *földrengésnek erejére* következtetés vonható annak következő csekély hatásaiból. Az utcán levők általában nem érezték; a házakon belül levők között is főleg azok, kik az emeleteken csendesen ülve voltak, míg az állók itt is kevésbé érezték. Könnyen mozgó és különösen függő tárgyak azonban meglehetősen ingásba jöttek, sőt egyes gyengén megtámasztott tárgyak el is dőltek és ijedelmet okoztak.

Brassótól keletre, a közel fekvő *Hosszúfaluban* szintén érezték a földingást, állítólag déli irányban (mely határozatlan kifejezés azt jelenthetné talán, hogy dél felől!)

2. *Sepsi-Szt-György.* Az itteni tudósítók *időadatai* annyira eltérők, hogy épen nem vehetők tekintetbe. Dr. Szász I. észlelete ($3^{\circ}5'$) azonban dr. ANTAL-éhoz ($3^{\circ}4-5'$) oly közel áll, hogy inkább ezen időadat tartható helyesnek, mint dr. DADAY-é ($2^{\circ}10'$) és a hirlapoké (pont 3°); csak hogy ezen időadat sem áll helyes viszonyban a brassói észleletekkel.

Dr. Szász I. szerint a rengés erős lökessel kezdődött, melytől egy nyitott ajtószárny háromszor a másikhöz odacsapódott, az üvegtáblák erősen zörögtek s az ablak is háromszor megrázkódott. A lökések után hullámos mozgás következett. Az asztal ingását néhány másodpercig érezté még. Az ajtószárnyak odacsapódása k. b. 1"-nyi időközökkel történt. Dr. DADAY V. a megyei kórház második emeletén ülve csak 2 lökést érzett, rövid időközben, egy erősebbet és egy gyengébbet. Ezekkel hullámozó mozgás járt, mintha székén hintázták volna.

Dr. ANTAL M. 3 hullámozó mozgást érzett, olyanformát, mintha a pinczéből jött volna súlyos tárgyak leesése folytán, az első hevesebb, a másik kettő gyengébb volt.

A földrengés *időtartamát* egyik tudósító sem említi.

Az irányra nézve mindegyik a D—É-it állítja. Dr. Szász I. távoli mennydörgéshez, vagy terhes szekér zajához hasonló morajt figyelt meg, mely mintha É. felől jött volna; a másik két tudósító nem hallott semmit. Dr. ANTAL szerint az ide közel É-ra fekvő *Gidófalva* és *Kőröspatak* községekben hallották a morajt is.

Az első lökést követő földrengés oly erős volt, hogy Dr. Szász I., mintán az első lökésre hirtelen felállott, újra leesett székére. Varrógép előtt ülő neje a lökés következtében hirtelen előrebukott. Házának homlokzatáról 60 cm. hosszú darab

vakolat hullott le s a darabok mind D felé szóródtak, miből következtethető, hogy onnan jött a földmozgás.

Egy fekvő beteg úgy érezte, mintha valaki az ágyát egymásután háromszor megrázta volna, mi mellett dörömbölést is hallott.

Könnyen ingó tárgyak általában itt is kimozdultak s az ablakok erősen rezegtek.

3. *Baróthon* a földrengést $3^{\circ} 30'$ -kor leginkább az emeleten észlelték, és pedig néhány másodpercnyi időközben 2 lökést. A rengést moraj előzte meg. Az irányt É--D-nek tartja. Itt is észlelték a tárgyak ingását, ablakok megrezzenését, stb.

BEDŐ JÓZSEF szerint nem érezték a földrengést (sokan t. i.).

4. *Barátoson* $3^{\circ} 30'$ körül csak teljes csendben és nyugodtan ülő emberek érezték a földringást, még pedig 3 gyenge lökés formában, melyek $2''$ -ig tartottak. Egy asszony a föld megrezzenését érezte a házon kívül, míg férje azon belül mit sem tapasztalt. Moraj nem volt hallható. Az irányra nézve határozottan nem nyilatkozik.

5. *Nagy-Ajtán* tudósítónk $3^{\circ} 15'$ -kor földszinti épületben, ülő állapotban, érzé a földrengést, és pedig 3 lökést $1''$ -nyi időközben, azokat kísérő rezgéssel, melyekkel együtt k. b. $2''$ -ig tartott. A rengést földalatti moraj előzte meg. Az irányra nézve azt véli, hogy ÉNy-ról jött az első lökés; de dr. HAJÓS B. szerint más észlelő É—D mozgást jelentett neki.

6. *Kézdi-Vásárhelyen* $3^{\circ} 16'$ -kor első emeleten ülve, tudósítónk 2 lökést érzett $2''$ -nyi időközben moraj nélkül. Az irány D Ny—ÉK-nek tetszett. Járó-kelők mit sem érezték.

7. *Korászuán* 3° után 3, némelyek csak 2 lökést érezték igen rövid, alig számba vehető időközökkel, melyek közül az első volt a legerősebb. A lökéseket hullámzó mozgás kísérte, mely k. b. $2''$ -ig tartott. Hangtüneményt nem tapasztaltak. A földmozgás iránya ÉK—DNy-nak tetszett.

8. *Nagy-Borosnyón* tudósítónk pont 3° -kor íróasztalánál ülve, 2 lökést érzett 1 perc (talán másodperc?) időközben, melytől az asztal és a rajta levő mérleg serpenyői megrázkódtak. Miután a mérleg serpenyője először D irányban tért ki, a földmozgás iránya tehát D—É lehetett. A földingást erős szél zúgásához hasonló moraj előzte meg.

9. *Rétyen* tudósítónk $3^{\circ} 15'$ -kor másodpercnyi időközben 2 erősebb és 1 gyengébb lökést érzett, melytől délről észak felé megtántorodott. E szerint a földmozgás É-ról D-nek haladt volna? Semmi moraj nem volt hallható.

Ezen csekély számú és egymásnak sokban ellenmondó megfigyelési adatokból a szóban levő földrengés tudományos elemeit nem lehet ugyan meghatározni; de megkísértjük néhány általánosabb következtetés levonását.

a) A mi a földrengés által ért terület alakját és nagyságát illeti, az összes észleletekből az tűnik ki, hogy az kiválóan a Háromszék síkságát rengette meg, s délnek a Barcaságban Brassón túl nem messzire terjedhetett. Északnak az Olt völgyén fel egyfelől k. b. Bodokig, másfelől Baróthig, illető-

leg a völgyet bezáró hegyek lábáig terjedhetett. Kelet felé is, miután Bodolón, Fel-Dobolyon és Papolczon már nem érezték, a Kárpátvonulat nyugati töve képezhette kiterjedésének határát; éppen így nyugotnak valószínűleg a Persányi hegység. Habár Hídvégről negatív tudósítás érkezett is, alig hihető, hogy itten éppen nem rezdült volna meg a földfelület, miután a földhullám Nagy-Ajtának és Baróthnak haladva, Hídvéget útba ejtette; lehet azonban, hogy itt a talajviszonyoknál fogva oly gyenge volt a föld megrezzenése, hogy emberi érzéknek alig tűnt fel.

A földrengés által ért terület ennél fogva Brassó tájától kezdve a háromszéki síkságon végig északkeletnek k. b. 9 mérföldnyi, Sepsi-Szt-Györgynek ÉÉK irányban k. b. 5 — és Baróthnak fel É. irányban k. b. 6 mérföldnyi hosszú lehet; szélessége ellenben 2—4 mérföldre tehető, ha csak a síkságot és az Olt-völgy fenekét számítjuk, de legalább 7 mérföldnyire, ha a Feketeügy és az Olt-közt emelkedő hegységeket is beleveszszük, a mi mindenestre a helyesebb eljárás, miután föl nem tehető, hogy a nevezett hegységeket a legcsekélyebb földrezzenés sem érte volna. Így véve a dolgot, a megrengtetett terület nagysága k. b. 40 □ mérföldnyire tehető.

b) Az időadatok távolról sem elég pontosak arra, hogy ily kicsiny területre nézve a földrengés sebességére következtetni lehessen.

c) A földmozgás haladásának irányára nézve a közel D—É irány mellett szól a tudósítók nagy többsége. Ha ez áll, akkor a földrengés kiindulási pontja a brassói hegységben keresendő, ugyanott tehát, hol a múlt századok és a jelen század legnagyobb erdélyi földrengései is kiindulni látszottak. A brassói hegység szerkezeti viszonyaival 1885-ben saját vizsgálataim alapján megismerkedvén, kimutattam, hogy a hegység északi szegélyén, Brassó városán keresztül Bácsfalunak és Feketehalomnak, tehát k. b. ÉNy—DK irányban egy nagy vetődési sík vonul végig, melytől a Barzaság és a Háromszék sík területe lefelé csuszamodott. Ezen vetődési sík több ponton liasz kori rétegek kibukkanása — a juramészkon alul — apró quarztrachyt-kitörések és nagyobb hasadék-források feltünése által van jelezve lefutásában.* Nem lehetetlen épen, hogy a múlt 1886. febr. 22-ki földrengés ezen vetődési harántsíktól indult ki — és terjedett k. b. É-nak.

d) A földmozgások nemere nézve nagyon változatosak és eltérők a nézetek. A legtöbb észlelő mégis 2—3 lökést érzett, ezt kísérő hullámzással, rezgéssel vagy ingással. A lökések közül az első volt a legerősebb.

e) Az egyes lökések, a lökések időközei és az egész rengés időtartamára vonatkozó észleletek is nagyon eltérők. Általában az egész tünetment igen rövid ideig tartónak mondják a tudósítók, 1—30"-ig, csupán egy tudósító említi 1'-nyi időközt a lökéseknel, a mi valószínűleg túlbecslés. A legmegbíz-

* A brassói hegység hegyszerkezeti viszonyairól. Beterjesztve a m. tud. Akad. 1887 febr. 14-ki ülésén.

hatóbb közlesek közül azonban legfeljebb 5—6'' vehető csak, mint az egész tünemény lefolyásának időtartama.

f) Azon körülmény, hogy hangtünemény a legtöbb helyen hallható volt, valamint a földrengés csekély kiterjedése a mellett szólanak, hogy a rengés földalatti kiindulásponjtja közel lehetett a felülethez s a lökés a földfelület legfelső rétegeit hozta csupán némi hullámzásba.

g) A mi a tárgyalt földrengés erejét (intenzitás) illeti, az annak csekély hatásaiból ítélve általában gyengének mondható. A svajczi és az olasz földrengési bizottságok által kidolgozott és használt intenzitás-fokozat szerint legfeljebb az 5 foknak felel meg, tekintettel különösen arra, hogy Sepsi-Szt-Györgyön kivételesen egy háznak faláról vakolat is hullott.

Jegyzet. A «Leipziger Illustrirte Zeitung» 1886 márcz. 13-ki számában következő földrengési hír olvasható: «Ein heftiges Erdbeben ist am 22 Febr. 3³/₄ Uhr nachmittags in Jassy und Bukarest verspürt worden. Es hielt mehrere Secunden an und nahm die Richtung von West nach Ost». Egyéb hírt ezen, — úgy látszik — Románia és Moldova nagyobb részében érzett földrengésről nem olvastam ugyan még; de annyi bizonyos, hogy tökéletesen egyvidejű a tárgyalt háromszéki földrengéssel és így talán ugyanazon kiindulási pontra és okra is volna visszavezethető. Ezen esetben azonban, feltéve, hogy csakugyan oly nagy területen és oly hevesen lépett fel Romániában, mint a hírlapi tudósítás mondja, kiindulási pontja mégsem lehet az említett brassói haránt-vetődési sík, hanem az erdély-romániai határhegységben beljebb, k. b. a Királykö-Buces-Csukástető vonalában keresendő. Lehetséges azonban az is, hogy előbb a romániai oldalon következett be a hegytömegek megmozdulása következtében a felemlített nagyobb terjedelmű földrengés, s hogy ennek hatásától a Kárpátok innenső oldalán rögtön követte azt a Barcaság-Háromszék síkságának a megzökkenése. Mielőtt azonban részletesebb jelentések a romániai földrengésről nem jelennek meg, lehetetlen ilyen fontos kérdést eldönteni.

II. A dévai földrengés 1886. ápril 29. és 30-án.

Erre nézve tudósítások érkeztek *Dévaról* (TÉGLÁS GÁBOR, főreálisk. igazgató és BUDA KÁROLY uraktól), *Cserna-Keresztúrról* (FURKA FERENCZ körjegyző úrtól) és *Nagyágról* (Z. KNÖPFLER GYULA bányatiszt úrtól), és a tudósítók szerint érezték Szt-Andráson, Szántóhalmán, Alpestesen és Piskin is. Negatív tudósítások jöttek Réából (BUDA ÁDÁM), Kristyórról (LÁSZLÓ JÓZSEF), Petrozsényből (TALLATSEK FERENCZ), Vajda-Hunyadról (FURKA FER.), Lesnek- és Veczelről (TÉGLÁS G.) és Szászvárosról (SÁNDOR JÁNOS).

1. *Déva.* A tudósítások szerint a földmozgás ápril 29-én és 30-ikán hatszor ismétlődött, ú. m. :

a) Apr. 29. d. u. 5° 40' (városi idő). Téglás G. földszinti házban, háttal K-nek ülve, Ny felől 3—4 rengő mozgást érzett gyorsan egymásután, melyet olyanforma zörej előzött meg, mintha az utcán valami nehéz tárgy lezuhant és ettől a ház megrezzent volna. A lökés, valamint a zörej is, a Szárhegy (Colzu),

* L. a Földt. Közlöny XIV. köt. 49. lapján.

tehát Ny. felől látszott jönni. A folyosón ülő háziasszonya úgy érezte, mintha Ny-ra valaki a házat erősen megütötte volna.

TóTH tanártársa szobájában ülve, K-nek bukott székéről és rögtön kifutva, a ház mellett álló vízes-kádban a vizet K—Ny hullámvázában látta.

Az összes észleletek szerint a földmozgás rövid időközökben 3—4-szer megújuló gyors hullámvázából állott inkább K—Ny, mint ellenkező irányban, mely mozgástól a szekrenyben levő tányérok és üvegek összecsörrentek s az ablakok megrázódtak.

BUDA K. szerint csak azok érezték, kik szobában ültek, a járó-kelők nem. A rengés tartama alig tehető pár másodperczre. A rengést távoli ágyúlövéshez hasonló, dörgésszerű moraj kísérte, mely a lökés után még 1—2''-ig volt hallható. A mozgás iránya, szerinte, mintha DK—ÉNy lett volna.

b) Apr. 29 est 9°25' TÉGLÁS G. K—Ny irányban elhelyezett ágyában érezte a földrengést, melyet ismét Ny felől jövő durranásszerű zaj nyitott meg, mire az ablakok megrázódtak. Ezen rengés gyengébb volt a délutáninál.

BUDA K. szerint a mozgás rázkódásforma volt.

c) Apr. 29 est 11° 20' és

d) apr. 29. » 11° 35' — mindkétszer TóTH tanár észlelte a földingást hasonló zörejjel. TÉGLÁS G. nem ébredt fel ezen rengésekre. Mások is észrevették, de gyengébbnek találták az elhunyt délutáninál.

e) Apr. 30. d. e. 9° 40'-kor TÉGLÁS G. az iskolában, háttal Ny-nak, állva, s vele az összes osztályok tanulói is, érezték a földingást. Ismét a Szárhegy, — tehát Ny felől ágyúdurranáshoz hasonló dörej hallatszott, melyet 3 hullámvázú rengés követett. Az egész jelenség alig tartott 3''-ig. Az iskola régi épülete erősen rezgett, de repedés nem támadt.

A rajzterem mintaképei a Ny—K falon lengésbe jöttek, az ablakok erősen megrázódtak.

BUDA K. szerint a földmozgás inkább lökés volt, mely a széken ülőket megingatta, a lámpaüveget megrázódtatott.

Az irányra nézve mindkét tudósító megegyezően K—Ny-t jelent.

Egy szemtanú szerint a Maros vize Ny-ról K-nek, tehát folyása ellenében, erős hullámvázba jött ezen földingás alatt, mely a megelőző nap délutánival azonos erejű volt.

f) Apr. 30. d. u. 1° 20'-kor TÉGLÁS G. a kertben sétálva észlelt földrengést. A Szárhegy (Ny) felől újra a tompa dörejt hallotta s vele 3 rezgést érzett, midőn éppen nyugoti irányban haladt. Tántorodást nem érzett.

2. *Cserna-Keresztúrról* fennevezett tudósító következőket jelentett. A földrengést földszinti ház tornácán és éjjel alvás közben többen észlelték, és pedig: 29-én d. u. 6° 30'-kor, 30-án éjjel 2° tájban és délelőtt 10° 27'-kor. A földmozgás 3 lökésből állott, mely hullámvázalattal járt és 1—2''-ig tartott csak. Az apr. 30-ki 10° 27' f. r. tompa morajjal jött: a többenél nem hallottak semmit. A falon lógó edények megmozdultak, a székek megmozdultak, a házak gerendái recsegték. A földmozgás iránya ÉNy—DK-nek tetszett.

3. *Nagyágról*, illetve a Ferenczbányától tudósítónk ezeket jelenti. Ő maga a bányában lévén, semmit sem érzett az egész földrengésből. Fenn Nagyágon sem észlelték semmit, de igen is a Ferenczbányánál levő felőri házakban, és pedig:

a) Apr. 29. d. u. 3° tájban (ez az időadat valószínűleg téves visszaemlékezésen alapszik) az egyik felőr asztal mellett ülve, 3 egymásután következő lökést érzett, melyektől ÉNy-ról DK-nek megingott (minélfogva DK felől jött a földmozgás). Morajt nem hallott.

b) Apr. 30. d. e. 9° után ugyanazon házban 1 lökést éreztek, úgy hogy először az ÉNy felé fekvő ajtónál morajt hallottak, s azután a DK felé nyíló ablak rezegni kezdett. Más észlelő ekkor sem hallott morajt.

Egy másik házban az ÉNy felé fekvő falon a bádogfedők a falhoz verődtek.

Ezen megfigyelésekből röviden a következő általános következtetések vonhatók:

1. A dévai földrengés 1886 april 29. és 30-dikán legalább 6-szor (vagy ha a nagyági tudósítás időadatát — 29-én d. u. 3° tájban — megbízhatónak tartjuk, 7-szer) ismétlődő födlökésekben nyilatkozott. A két fővagyis erősebb ingás (29-én d. u. 5° 40' és 30-án d. e. 9° 40') gyorsan ismétlődő 3—4 lökésben nyilvánult, melyet hullámszó rengés kísért; a többi ingás egyes lökésekből és ezekből keletkezett rázkódásból állott.

2. A lökések igen gyorsan követték egymást, úgy hogy az egész tünevény csak 1—2"-ig tartott.

3. Déván mindenik rengés tompa dörrenés és moraj által volt kísérvé, mely a Ny-nak emelkedő Szárhegy (Colzu) felől hallatszott; Nagyágon és Cs.-Keresztúron csak az apr. 30-án d. e. 9° 40' földingásnál hallottak morajt.

4. A földmozgások iránya az összes tudósítások alapján K—Ny és DK—ÉNy közt fekvő lehetett.

5. Ereje, a hatásokból itelve, a 4-ik foknak felel meg.

6. Kiterjedése közel É—D irányban 3 mfd, k. b. K—Ny irányban pedig 2 mfd lehetett; a megingatott terület nagysága tehát legfeljebb 6 □ mfdre tehető.

A földrengés kiindulási helyének és valószínű okának megítélését a befolyt kevés észlelet alapján ezúttal nem kísértjük meg.